

[Elgaard.]

Tale om de 3 Aars Uopsigelighed for Bolkikker og de 5 Aars Uopsigelighed for Butikker og Forretningslokaler, saa vil der til Trods for de Bestemmelser, der i øvrigt findes i Lovforslaget, opstaa Forhold, som jeg ikke kan bedømme anderledes, end at man paa disse Omraader ikke har taget tilbørligt Hensyn til den anden Part i Sagen, nemlig Udlejerne.

Nu udtalte den ærede Ordfører for Socialdemokratiet, at Sagen vilde blive behandlet i Udvalg. Jeg skal ikke derom sige noget ud over dette, at hvis ikke det er Regeringspartiernes og den højtærede Ministers Hensigt i Forbindelse med Udvalgsbehandlingen at ville være rede til ikke alene at høre paa, hvad der fremføres fra de to Parters Organisationer paa disse Omraader, men ogsaa i nogen Grad tage Hensyn til de Anker, der fremføres, saa kan jeg egentlig ikke se, hvilken Begrundelse der er for Udvalgsbehandling. Det blev jo forsøgt i sidste Rigsdagssamling, og da var man fra Regeringspartiernes Side ikke tilbøjelig til at ændre nævneværdigt i noget Afsnit af Lovforslaget om Leje.

Jeg maa endvidere om dette Forslag sige, at jeg betragter det som daarligt ud fra den Betragtning, at Lovforslaget ikke er tiltrængt for Provinsens Vedkommende. Det er ikke rimeligt, at den højtærede Minister og den høje Rigsdag nu gennemfører en saadan Lovgivning for Provinsens Vedkommende, hvor Forholdene i det store og hele er bedre, end de har været paa noget Tidspunkt, hvor Rigsdagen har beskæftiget sig med denne Lovgivning.

Angaaende Lovforslaget om Beskyttelse af Erhvervsvirksomheder i lejet Ejendom skal jeg kun gøre faa Bemærkninger. Venstre erkendte ved Behandlingen af dette Lovforslag i sidste Rigsdagssamling, at der meget vel paa dette Omraade kan være Ting vedrørende Forretningsmandens Forhold til hans Kundekreds specielt og vedrørende Spørgsmaalet om gennem Opsigelse at blive fjernet fra denne, som fortjener Lovgivningens Agtpaagivenhed. Dette erkendte Venstre, og denne Opfattelse har vi stadig; men jeg vil i Anledning af det Lovforslag, der ligger her, sige til den højtærede Indenrigsminister, at det vil nok vise sig, at ogsaa dette Lovforslag indeholder for dybt indgribende og for vidtgaaende Bestemmelser. Ifølge Lovforslaget er der Tale om, at Udlejeren skal betale Erstatning til den Forretningsmand, der maa fraflytte den Ejendom, hvor han har samlet sin Kundekreds; og uanset om Ejendoms-

indehaveren har økonomisk Fremgang ved, at en ny Lejer rykker ind, kan der blive Tale om at betale Erstatning til den fraflyttende. Ved Bedømmelsen af, paa hvilket Grundlag en saadan Erstatning maa ansættes, vil man uvægerlig paa et Par Omraader standse ved Spørgsmaal, som jeg ikke synes Lovforslaget løser. Man maa vel bl. a. ved Ansættelsen af Erstatningen tage med i Betragtning, hvor stor en Part af den paagældende Forretningsmands Omsætning der kan tilskrives den nuværende Forretningsindehaver, idet Stillingen jo uvægerlig maa være den, at han har haft en Forgænger, som ogsaa har haft en vis Aarsomsætning, og ud fra hvilket Grundlag vil man saa ansætte Erstatningen? Skal det være ud fra Forskellen mellem den forrige Forretningsmands Aarsomsætning og den nuværende Indehavers? Alene dette Eksempel viser jo, hvor overmaade kompliceret og vanskeligt det i Kraft af den foreslaaede Lov bliver at træffe Afgørelse i saadanne Forhold.

Jeg skal nævne et andet Eksempel. Det gælder for Hovedstadens og bl. a. ogsaa for en By som Aarhus's Vedkommende, at der i disse Byer i Løbet af faa Aar vokser store, nye Beboelseskvarterer op. Den stærke Vækst i disse Byers Indbyggerantal skaber det ene nye Kvarter efter det andet. Nu er det jo Sæd og Skik i Danmarks Byer, at man ved Opførelse af Ejendomme som Regel indretter Stueetagen og en Gang imellem ogsaa Kældrene til Forretningslokaler — det viser sig jo Gang paa Gang, at der i vore Byer ogsaa er rivende Af-sætning paa Forretningslokaler. Under den Periode, hvor et saadant Kvarter ikke er bygget mæt, og hvor Kvarterets Befolkningstal stadig forskyder sig opad Aar for Aar, vil en Forretningsmand uvægerlig i sin Omsætning kunne notere Fremgang som Følge af Befolkningstallets Stigning. Først i det Øjeblik et saadant nyt Kvarter er bygget mæt, indtræder den Situation, Lovforslaget ligesom kan have Adresse til; først da kan der, hvis der skal ske Fraflytning, være Tale om en Kundekreds, som der skulde kunne ydes den fraflyttende Forretningsmand Erstatning for.

Ogsaa paa dette Omraade, det, der angaar Forretninger, forekommer det mig, at Lovforslaget ikke aabner nogen Mulighed for at dele Sol og Vind lige mellem Parterne.

Jeg vil endvidere gerne sige, at naar nu disse Lovforslag — selvfølgelig, saaledes bedømmer jeg Stillingen — ophøjes til Lov, saa maa dog den Opfattelse ogsaa være